

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор
ІНІ

«Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного
бізнесу»

Микола ПІСАРЕВСЬКИЙ

«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правознавство

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»,
освітня програма «Міжнародні відносини»
вид дисципліни за вибором
навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних
відносин та туристичного бізнесу»

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» «28» серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Здоровко Світлана Сергіївна, доктор філософії за спеціальністю публічне управління та адміністрування, старший викладач зовнішньої кафедри міжнародних відносин.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол від «25» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

Наталія ВІННИКОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини» (бакалаврського рівня)

Наталія ВІННИКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

Ганна ПАНАСЕНКО
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Правознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає в: набуття цілісної системи знань і навичок з українського правознавства, сформованого на базі сучасних досягнень юридичної науки, надання знань з питань громадянства, загальної теорії суспільства та держави, держави і права, з природної сутності держави й права, їх форм, з питань співвіднесення цивільного суспільства і держави, основних прав і свобод людей й громадян України, безпосередньої та представницької демократії, форм державного і територіального устрою України, системи органів держави, місцевого самоуправління, а також засвоєння правових основ таких галузей законодавства, як цивільне, адміністративне, кримінальне та ін.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Правознавство» є:

- розкриття загальнотеоретичних правових понять та категорій;
- дослідження сутності, змісту та форми держави і права;
- дослідити та виробити навички використання отриманих знань з конституційного, цивільного, кримінального, трудового та сімейного права.
- та інші.

1.3. Кількість кредитів -4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
4-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні заняття	
32 год.*	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
56 год.*	год.
Індивідуальні завдання	

* у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про

планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України;

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК15. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав

СК14. Здатність аналізувати у своїй роботі чинні міжнародні нормативно-правові акти

СК17. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування дипломатичних методів вирішення проблем, завдань, конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі мають досягти наступних результатів:

РН02 Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН15. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

РН16 Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.

РН19 Аналізувати нормативно-правові документи, правильно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних відносин.

РН25 Демонструвати навички лідерства, самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.

1.8. Пререквізити.

Вивчення дисципліни передбачає наявність у здобувачів попередньо засвоєних знань з освітніх компонентів: Вступ до фаху «Міжнародні відносини» та цикл дисциплін соціально-гуманітарного напрямку.

.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Держава і право. Основи конституційного права України

Тема 1. Основи теорії держави і права

Зміст: Причини та особливості виникнення держави і права. Поняття, ознаки та функції держави. Поняття та елементи форми держави. Форма державного устрою. Поняття та основні ознаки правової держави. Держава і громадянське суспільство. Соціальні норми та їх класифікація. Поняття, ознаки, сутність, функції та принципи права. Норми права: поняття, структура, класифікація. Джерела (форми) права. Правовий звичай та правовий прецедент. Система права та система законодавства. Правові відносини. Правосвідомість та правова культура. Правомірна поведінка, правопорушення та юридична відповідальність

Тема 2. Загальна характеристика конституційного права України

Зміст: Конституційне право України: поняття, предмет, метод, система та джерела. Конституційно-правові відносини. Конституція України – основний закон держави. Конституційний устрій України. Основні права, свободи та обов'язки громадян, гарантії їх захисту. Правовий статус особи в Україні. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні. Загальні засади конституційного ладу України. Конституційно-правові форми народовладдя в Україні. Виборча система в Україні. Поняття та види референдумів

Тема 3 Конституційна система органів державної влади в Україні. Правові засади місцевого самоврядування.

Зміст: Конституційний принцип поділу державної влади. Конституційно правовий статус Верховної Ради України. Президент України в конституційній системі України. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України: структура, порядок утворення, основні напрями діяльності, акти, відповідальність. Місцеві органи виконавчої влади. Судова влада в Україні. Органи місцевого самоврядування в Україні.

Розділ 2. . Основи цивільного та сімейного права України

Тема 4 Цивільне законодавство

Зміст: Цивільне законодавство. Учасники цивільних правовідносин. Поняття та загальна характеристика цивільної правоздатності та цивільної дієздатності. Громадяни та юридичні особи як суб'єкти цивільного права

Тема 5 Право власності та спадкування в Україні

Зміст: Поняття, форми та зміст права власності в Україні. Суб'єкти права власності. Захист права суб'єктів права власності. Поняття спадщини. Спадкування за законом і заповітом. Черги спадкоємців за законом. Реалізація права на спадкування.

Тема 6 Зобов'язальне право

Зміст: Поняття, підстави виникнення та припинення зобов'язання. Цивільно-правові договори: поняття, види, ознаки та умови укладання та припинення. Загальна характеристика окремих видів цивільно-правових договорів. Цивільно-правова відповідальність

Тема 7 Законодавство України про шлюб і сім'ю.

Зміст: Загальна характеристика Сімейного кодексу України. Сімейні права та сімейні обов'язки. Шлюб. Права та обов'язки подружжя. Право спільної сумісної власності. Взаємні права та обов'язки батьків і дітей. Позбавлення батьківських прав. Опіка та піклування.

Розділ 3. Основи трудового, адміністративного та кримінального права України

Тема 8. Основи трудового права України

Зміст: Трудове законодавство України. Трудові правовідносини. Поняття, сторони та зміст трудового договору. Умови та порядок прийняття на роботу. Припинення трудового договору. Робочий час і його види. Час відпочинку. Трудова дисципліна.

Тема 9 Загальна характеристика адміністративного права України

Зміст: Поняття, предмет, метод, система та джерела адміністративного права. Адміністративно-правові норми та відносини. Адміністративні правопорушення та адміністративна відповідальність. Види адміністративних стягнень. Основи адміністративного процесу. Проведення у справах про адміністративні правопорушення

Тема 10 Основи кримінального права України

Зміст: Кримінальне право як галузь права: поняття предмет, метод, система, завдання і функції. Поняття та ознаки злочину. Склад злочину: поняття, значення, елементи, ознаки та види. Стадії вчинення злочину. Співучасть у вчиненні злочину. Кримінальне покарання: поняття та ознаки. Види кримінальних покарань

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
Розділ 1 Держава і право. Основи конституційного права України												
Тема 1. Основи теорії держави і права	14	4	4			6						
Тема 2. Загальна характеристика конституційного права України	13	4	4			5						
Тема 3 Конституційна система органів державної влади в Україні. Правові засади місцевого самоврядування	14	4	4			6						
Розділ 2. . Основи цивільного та сімейного права України												
Тема 4 Цивільне законодавство	10	2	2			6						
Тема 5 Право власності та спадкування в Україні	10	2	2			6						
Тема 6 Зобов’язальне право	10	2	2			6						
Тема 7	10	2	2			6						

Законодавство України про шлюб і сім'ю.												
Розділ 3. Основи трудового, адміністративного та кримінального права України												
Тема 8. Основи трудового права України	13	4	4			5						
Тема 9 Загальна характеристика адміністративного права України	13	4	4			5						
Тема 10 Основи кримінального права України	13	4	4			5						
Усього годин	120	32	32			56						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основи теорії держави і права	4
2	Тема 2. Загальна характеристика конституційного права України	4
3	Тема 3 Конституційна система органів державної влади в Україні. Правові засади місцевого самоврядування	4
4	Тема 4 Цивільне законодавство	2
5	Тема 5 Право власності та спадкування в Україні	2
6	Тема 6 Зобов'язальне право	2
7	Тема 7 Законодавство України про шлюб і сім'ю.	2
8	Тема 8. Основи трудового права України	4
9	Тема 9 Загальна характеристика адміністративного права України	4
10	Тема 10 Основи кримінального права України	4
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма	
1	Тема 1. Основи теорії держави і права	6	

	Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, основної та додаткової літератури за темою, підготовка доповідей - презентацій		
2	Тема 2. Загальна характеристика конституційного права України Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, основної та додаткової літератури за темою, підготовка доповідей - презентацій	5	
3	Тема 3 Конституційна система органів державної влади в Україні. Правові засади місцевого самоврядування Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, основної та додаткової літератури за темою, підготовка до роботи в групах	6	
4	Тема 4 Цивільне законодавство Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, основної та додаткової літератури за темою, судової практики, підготовка до розв'язання ситуативних задач	6	
5	Тема 5 Право власності та спадкування в Україні Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, судової практики, основної та додаткової літератури за темою, підготовка до розв'язання ситуативних задач	6	
6	Тема 6 Зобов'язальне право Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, судової практики, основної та додаткової літератури за темою, підготовка до розв'язання ситуативних задач	6	
7	Тема 7 Законодавство України про шлюб і сім'ю. Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, судової практики, основної та додаткової літератури за темою, підготовка до розв'язання ситуативних задач	6	
8	Тема 8. Основи трудового права України Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, судової практики, основної та додаткової літератури за темою, підготовка до розв'язання ситуативних задач	5	
9	Тема 9 Загальна характеристика адміністративного права України Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, судової практики, основної та додаткової літератури за темою, підготовка до розв'язання ситуативних задач	5	
10	Тема 10 Основи кримінального права України Зміст: опрацювання лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, судової практики, основної та додаткової літератури за темою, підготовка до розв'язання ситуативних задач	5	
Разом		56	

6.Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Правознавство»

Шифр РН (відповідно до ОПП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики / форми оцінювання
РН02	Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	Лекція-візуалізація; дослідницький проєкт; аналіз кейсу; есе; розв'язання ситуаційного завдання; командна робота (творче завдання).	Оцінювання виконання та захисту дослідницького проєкту; оцінювання аналізу кейсу; оцінювання виконання есе; оцінювання розв'язання ситуаційного завдання; тестування; оцінювання захисту творчого завдання в рамках командної роботи.
РН15.	Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.	Лекція-візуалізація; дослідницький проєкт; аналіз кейсу; есе; розв'язання ситуаційного завдання; командна робота (творче завдання).	Оцінювання виконання та захисту дослідницького проєкту; оцінювання аналізу кейсу; оцінювання виконання есе; оцінювання розв'язання ситуаційного завдання; тестування; оцінювання виконання та захисту творчого завдання в рамках командної роботи.
РН16	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.	Лекція-візуалізація; дослідницький проєкт; аналіз кейсу; есе; розв'язання ситуаційного завдання; командна робота (творче завдання).	Оцінювання виконання та захисту дослідницького проєкту; оцінювання аналізу кейсу; оцінювання виконання есе; оцінювання розв'язання ситуаційного завдання; тестування; оцінювання виконання та захисту творчого завдання в рамках командної роботи.
РН19	Аналізувати нормативно-правові документи, правильно використовувати нормативно-розпорядчі документи	Лекція-візуалізація; дослідницький проєкт; аналіз кейсу; есе; розв'язання ситуаційного завдання; командна	Оцінювання виконання та захисту дослідницького проєкту; оцінювання аналізу кейсу; оцінювання виконання есе; оцінювання розв'язання

	та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних відносин.	робота (творче завдання).	ситуаційного завдання; тестування; оцінювання виконання та захисту творчого завдання в рамках командної роботи.
PH25	Демонструвати навички лідерства, самостійно приймати рішення, відповідати за командну роботу.	Лекція-візуалізація; дослідницький проєкт; аналіз кейсу; есе; розв'язання ситуаційного завдання; командна робота (творче завдання).	Оцінювання виконання та захисту дослідницького проєкту; оцінювання аналізу кейсу; оцінювання виконання есе; оцінювання розв'язання ситуаційного завдання; тестування; оцінювання виконання та захисту творчого завдання в рамках командної роботи.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо, участі у міжнародних освітніх проєктах, наприклад, Модуль Жана Моне (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою тез наукової доповіді, есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

- участь у фундаментальних та прикладних наукових дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

8. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на семінарських (практичних) заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та семінарських (практичних) занять (захист дослідницьких проєктів; аналіз кейсів; обговорення есе; обговорення розв'язання ситуаційних завдань; захист творчого завдання в рамках командної роботи);

- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході індивідуальної роботи здобувачів (виконання та захист дослідницьких проєктів; виконання та захист творчого завдання в рамках командної роботи);

- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (тестування; аналіз кейсів; виконання та захист дослідницьких проєктів; виконання та захист есе; розв'язання ситуаційного завдання; виконання та захист творчого завдання в рамках командної роботи);

- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання (аналіз кейсів; розв’язання ситуаційних завдань);

- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій (виконання та захист дослідницьких проєктів; виконання та захист творчого завдання в рамках командної роботи; виконання есе);

- оцінювання вмінь та навичок складати схеми, збирати, систематизувати та оброблювати дані (виконання дослідницьких проєктів; аналіз кейсів; розв’язання ситуаційних завдань; виконання творчого завдання в рамках командної роботи).

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль, здобувач може отримати від 4 до 13 балів за виконання завдань в рамках теми курсу. Загальна сума балів за виконання завдань для самостійної роботи та роботи на семінарських (практичних) заняттях може сягати 60 балів.

Підсумковий контроль засвоєння тем навчальної дисципліни в здійснюється по їх завершенню шляхом проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем. Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку: 40 тестових питань закритого типу з однією правильною відповіддю; максимальна кількість балів – 40 (правильна відповідь на одне тестове питання оцінюється в 1 бал).

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Разом		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Таблиця 9.1

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Розв’язання ситуаційного завдання	Правильне розв’язання ситуаційного завдання відповідно до методичних рекомендацій, зокрема, відповідно до вимог зрозумілості, повноти, ясності, чіткості, та процесуальної формалізації; наведено посилання на міжнародні правові акти; вміло й доцільно застосовано правові норми, надаючи юридичну оцінку ситуації; висновки чіткі, вичерпні, логічно узгоджені та впливають зі встановлених фактичних обставин по суті вирішених завдань.	2,6–3
	Правильне розв’язання ситуаційного завдання відповідно до методичних рекомендацій, зокрема, відповідно до вимог зрозумілості, повноти, ясності, чіткості, але з помилками процесуальної формалізації; наведено посилання на міжнародні правові акти, проте не повною мірою; доцільно застосовано правові норми, надаючи юридичну оцінку ситуації; висновки логічно узгоджені та впливають зі встановлених фактичних обставин по суті вирішених завдань, але невичерпні.	1,6–2,5

	Правильне розв’язання ситуаційного завдання відповідно до методичних рекомендацій, зокрема, відповідно до вимог зрозумілості, повноти, ясності, чіткості, але з помилками змісту та процесуальної формалізації; наведено посилання на міжнародні правові акти, проте частково; застосовано правові норми, надаючи юридичну оцінку ситуації з суттєвими помилками; висновки впливають зі встановлених фактичних обставин по суті вирішених завдань, але є невичепними та логічно неузгодженими.	0,6–1,5
	Неправильне розв’язання ситуаційного завдання відповідно до методичних рекомендацій, зокрема, відповідно до вимог зрозумілості, повноти, ясності, чіткості; частково наведено або не наведено посилання на міжнародні правові акти; доцільно застосовано правові норми, надаючи юридичну оцінку ситуації; висновки логічно узгоджені та впливають зі встановлених фактичних обставин по суті вирішених завдань, але невичепні.	0-0,5
Аналіз кейсу	Змістовна повнота аналізу кейсу; правильні відповіді на всі поставлені запитання; відповіді на кожне запитання надаються разом із прикладами з тексту кейсу; інформацію подано систематизовано.	2,5–3
	Змістовна неповнота аналізу кейсу; правильні відповіді на всі або більшість поставлених запитань; відповіді не на кожне запитання надаються разом із прикладами з тексту кейсу; інформацію подано систематизовано.	1,6–2,6
	Часткова змістовна повнота аналізу кейсу; правильні відповіді на половину і менше поставлених запитань; відповіді не на кожне запитання надаються разом із прикладами з тексту кейсу або приклади не наведено; інформацію подано систематизовано, але з помилками.	0,6–1,5
	Змістовна неповнота аналізу кейсу; правильні відповіді на половину і менше поставлених запитань; приклади з тексту кейсу під час відповідей на поставлені питання не наведено; інформацію подано несистематизовано.	0-0,5
Дослідницький проєкт	Змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її повне розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям; демонстрація повного засвоєння знань програмного матеріалу та умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту; демонстрація вмінь аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію.	3,6–4
	Змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її достатньо повне розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям з незначними помилками; демонстрація часткового засвоєння знань програмного матеріалу та умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту; демонстрація вмінь аналізувати та робити висновки з незначними помилками, обґрунтовувати власну позицію.	2,6–3,5
	Часткова змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її часткове розкриття; формальна	1,6–2,5

	відповідність методичним рекомендаціям із значними помилками або невідповідність; демонстрація часткового засвоєння знань програмного матеріалу та умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту із суттєвими помилками; часткова демонстрація вмінь аналізувати та робити висновки із суттєвими помилками, обґрунтовувати власну позицію.	
	Часткова змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її часткове розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям із значними помилками або невідповідність; демонстрація вибіркового засвоєння знань програмного матеріалу та часткових умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту із суттєвими помилками; допущення суттєвих помилок у вміннях аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію або невміння аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію.	0,6–1,5
	Часткова змістовна відповідність дослідницького проєкту запропонованій темі та її часткове розкриття; формальна відповідність методичним рекомендаціям із значними помилками або невідповідність; демонстрація вибіркового засвоєння знань програмного матеріалу та часткових умінь його застосовувати на практиці при виконанні та захисті дослідницького проєкту із суттєвими помилками; допущення суттєвих помилок у вміннях аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію або невміння аналізувати та робити висновки, обґрунтовувати власну позицію.	0–0,5
Есе	Змістовна відповідність есе темі та її повне розкриття; демонстрація систематизованих та глибоких знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні есе, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із запропонованими джерелами.	2,5–3
	Змістовна відповідність есе обраній темі та її розкриття; демонстрація систематизованих знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні есе, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, але з помилками, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами.	1,6–2,6
	Змістовна відповідність есе обраній темі та її неповне розкриття; демонстрація знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні есе, вміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами.	0,6–1,5
	Змістовна невідповідність есе обраній темі або її неповне розкриття; демонстрація знань програмного матеріалу та	0-0,5

	умінь їх застосовувати на практиці при виконанні есе з суттєвими помилками; невміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, невміння робити висновки або висновки із логічними помилками, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами або неознайомлення з ними.	
Тестування	За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу з однією правильною відповіддю. Правильна відповідь на одне питання оцінюється в 0,2 бала.	0,2–2
Командна робота (творче завдання)	Змістовна відповідність творчого завдання темі та її повне розкриття; демонстрація систематизованих та глибоких знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із запропонованими джерелами. Наявний самостійний розподіл ролей між учасниками команди і вклад кожного у виконання творчого завдання; презентація творчого завдання відповідно до розподілених ролей.	4,5–5
	Змістовна відповідність творчого завдання обраній темі та її розкриття; демонстрація систематизованих знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання, вміння грамотно інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, але з помилками, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами. Наявний розподіл ролей між учасниками команди, проте нерівномірним є вклад кожного у виконання творчого завдання; презентація творчого завдання не у відповідності до розподілених ролей або одним здобувачем.	3–4,4
	Змістовна відповідність творчого завдання обраній темі та її неповне розкриття; демонстрація знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання, вміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, вміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими джерелами. Наявний розподіл ролей між учасниками команди, проте нерівномірним є вклад кожного у проведення творчого завдання або розподіл ролей відсутній; презентація творчого завдання не у відповідності до розподілених ролей або однією здобувачем.	1,1–2,9
	Змістовна невідповідність творчого завдання обраній темі або її неповне розкриття; демонстрація знань програмного матеріалу та умінь їх застосовувати на практиці при виконанні та захисті творчого завдання з суттєвими помилками; невміння інтерпретувати одержані результати на рівні творчого використання, невміння робити висновки, демонстрація ознайомлення із окремими запропонованими	0,1–1

	джерелами або неознайомлення з ними. Наявний розподіл ролей між учасниками команди, проте нерівномірним є вклад кожного у проведення творчого завдання або розподіл ролей відсутній; презентація творчого завдання не у відповідності до розподілених ролей або однією здобувачем або відсутність презентації.	
--	--	--

Зарахування неформальної освіти та додаткових активностей

1. Зарахування сертифікованих курсів

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за успішне проходження дистанційних курсів або тренінгів на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо), які тематично пов'язані зі змістом дисципліни.

Умови зарахування:

- Студент має надати викладачеві офіційний документ (сертифікат або свідоцтво), що підтверджує успішне завершення курсу.
- Курс має бути погоджений з викладачем. Рекомендується обговорити вибір курсу заздалегідь.
- За успішне проходження одного курсу може бути зараховано до 5 балів додаткової поточної успішності.

2. Зарахування активної участі в наукових заходах

Додаткові бали можуть бути нараховані за активну участь у наукових конференціях, семінарах, публікацію наукових статей або тез досліджень.

Умови зарахування:

- Студент має надати офіційне звернення до викладача.
- До звернення необхідно додати підтверджуючі документи (сертифікати учасника конференції, копії наукових публікацій, витяги з протоколів тощо).

Кількість балів:

- Участь з доповіддю на науково-практичній конференції: до 5 балів.
- Публікація тез конференції: до 5 балів.
- Публікація статті у фаховому виданні: до 10 балів.

Кожне звернення розглядається індивідуально. Рішення про зарахування додаткових балів приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна.

Незалежно від кількості додаткових активностей, максимальна кількість балів поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

У кінці семестру сумуються всі отримані студентом бали. Вказані вище види і форми засвоєння навчального курсу дають можливість набрати 60 балів та 40 балів за залікову роботу. Отже, максимальна кількість балів – 100.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	зараховано
70–89	
50–69	
0–49	не зараховано

10.Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. із змінами ВВР, № 11, ст. 143 // ВВР України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. // ВВР України. — 1990. — № 31. — Ст. 429.
3. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р. № 4061-VI // ВВР України. — 2016. — № 22. — Ст.794.
4. Про вибори Президента України: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1630-IV // ВВР України. — 2016. — № 4. — Ст. 44.
5. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. // ВВР України. — 2016. — № 9. — Ст. 93.
6. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 10 жовтня 2010 р. // ВВР України. — 2016. — № 5. — Ст. 50.
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 10. — Ст. 108.
8. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 10. — Ст. 108.
9. Про громадські об'єднання : Закон України від 4 липня 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 2. — Ст. 17.
10. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 4. — Ст. 44.
11. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 11. — Ст. 128.
12. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 5. — Ст. 50.
13. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 7 липня 2010 // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 5. — Ст. 50.
14. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2014. — № 14. — Ст. 2056.
15. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України 10 лютого 2010 року // Відомості Верховної Ради України. — 2016. — № 7. — Ст. 63.
16. Коментар до Конституції України: Науково-практичний коментар / В. Б. Аверьянов, О. В. Батанов, Ю. В. Баулин та ін.; ред. кол. В. Я. Тацій, Ю. П. Битяк, Ю. М. Грошевой та ін. — Харків: Право; К.: Концерн «Вид/ Дім «Ін Юре», 2003. — 808 с.
17. Україна. Закони. Кодекс України про адміністративні правопорушення : наук.-практ. комент. / Р. А. Калюжний [та ін.]. — К. : Правова єдність, всеукр. асоціація видавців, 2010. — 683 с.
18. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року. Із змінами та доповненнями // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
19. Сімейний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 р. № 2947-III. Із змінами та доповненнями // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-16>
20. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. Із змінами та доповненнями // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/322-16>
21. Кодекс законів про працю України: Науково-практичний коментар / [І. В. Арістова, В. В. Безусий, С. О. Бондар та ін.]; за ред. О. О. Погрібного, М. І. Іншина, І. М. Шопіної. — К.: Правова єдність, 2008. — 456 с.
22. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. Із змінами та доповненнями // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-16>

Основна література

1. Здоровко С.С. Дистанційний курс «Правознавство». URL:<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4367>
2. Правознавство. Курс лекцій : навч. посіб.; за заг. ред В. О. Ананьїна. – Київ : ІСЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. – 267 с.
3. Мірошниченко В. Каменський Д. Правознавство. Підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 288с
3. Петков С.В. Правознавство. Навчальний посібник. КНТ. 2022. 382с.
4. Машков А. Д. Теорія держави і права: підручник. Київ: Алерта, 2024. 452 с.
5. Конституційне право України: посібник для підготовки до іспиту. 10-е видання, доп. та перероб. / Ю.Г. Барабаш, Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин; Харків: Право, 2024. 370 с.
6. Цивільне право. Особлива частина : навч. посіб. / [Аврамова О. Е., Вакулович Е. В., Горбенко А. С. та ін.]; за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2023. – 420с. – ISBN 978-966-610-269-3.
7. Боднар Т.В., Гопанчук В.С., Дзера О.В. та ін. Сімейне право України: підручник; за заг. ред. Т.В. Боднар та О.В. Дзера. 3-тє вид. стереотип. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 520 с

Допоміжна література

1. Актуальні проблеми сімейного права: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч.ї пам'яті д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України Жилінкової Ірини Володимирівни, м. Харків, 12 квіт. 2024 р. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. цив. права; НАПрН України, Відділення цив.-прав. дисциплін; Гром. орг. «Цивілістична платформа». Харків: Право, 2024. 150 с.
2. Актуальні проблеми здійснення та захисту сімейних прав та інтересів: збірник тез всеукраїнського круглого столу «Актуальні проблеми здійснення та захисту сімейних прав та інтересів: виклики війни», м. Хмельницький, 25 листопада 2023 р.. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. 119 с.
3. Глиняна К. М. Забезпечення прав дитини на охорону здоров'я та належну медичну допомогу. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру (з нагоди 30-річчя проголошення незалежності України та 25-річчя прийняття Конституції України): у 2 т.: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 21 трав. 2021 р.). Одеса: Гельветика, 2021. Т. 2. С. 427-430.
4. Дутко А.О. Відповідальне батьківство: правовий аспект. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. 2024. Серія юридична. № 1. С. 136-142.
5. Кириченко Т.С. Зміст сімейно-правової політики в Україні в сучасних умовах. Право і суспільство. 2024. Т. 1. № 1. С. 54-59
6. Адміністративне право та адміністративний процес в умовах воєнного стану в Україні : навчальний посібник : у 2-х томах. Том 1. Загальне адміністративне право. Особливе адміністративне право / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Гулак та ін. ; за заг. ред. В. Галунька, В.Фелика. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2024. 620 с.
7. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: колективна монографія / за заг. ред. В. Фелика, В. Курила, Галунько В., Стеценко С., Берлач А., Буханевич О., Ситников О. та ін.. Київ: «Видавництво Людмила», 2023. 704 с.
8. Адміністративне право та адміністративний процес України в умовах воєнного стану: навчальний посібник, том 2. Галунько В., Діхтієвський П., Гулак О., Коваленко Л., Кузьменко О. Видавництво: Юридика. 2024. 432 с.
9. Венедіктов С.В. Трудове право України: підручник.- 2-ге вид., переробл. і доп. Київ:

ДІА 2024. 228с.

10. Науково-практичний коментар Кодексу Законів про працю України. Станом на 26 липня 2024 року / За заг. Редакцією Тимерецького В.І. – Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2024. – 436с

11. Кримінальне право України: Загальна частина/ Тексти лекцій/ навчально-методичний посібник. Від. ред.: Н.А. Мирошніченко, Є.Л. Стрельцов. Одеса: видавництво «Астропринт» 2022 р.

12. Навроцький В. О. Наскрізнi кримінально-правові поняття: навч. посібн. Київ: Юрінком Інтер. 2023. 376 с.

13. Абакіна-Пілявська Л.М. Глорифікація як кримінально-правове явище: теорія і практика. Правові новели. № 2. 2023. С. 122-126.

14. Абакіна-Пілявська Л.М., Колодін Д.О. Окремі питання кримінально-правової охорони національної безпеки України в умовах воєнного стану. Правова позиція. № 2(39). 2023. С. 117-120.

15. Албул С. Колабораційна діяльність: питання визначення та відповідальності. Репозитарій наукових публікацій Одеського державного університету внутрішніх справ: Головна

сторінка.URL:<http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/1937/1/КОЛАБОРАЦІЯ%202022.pdf>

16. Баулін Ю.В. Особливості кримінально-правового регулювання в Україні під час воєнного стану. «Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану» : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю утворення Національного університету «Одеська юридична академія». Одеса, 9 грудня 2022 року. Одеса: ПРЦ НАПрН України, НУ «ОЮА», 09.12.2022. 214 с. С. 12–15). <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/25936/%d1%81%d1%82%d0%b0%d1%82%d1%82%d1%8f%202.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Верховна Рада України - www.zakon1.rada.gov.ua.
2. Міністерство закордонних справ - <http://mfa.gov.ua/ua>
3. Міністерство юстиції - <https://minjust.gov.ua/ua>
4. Конституційний Суд України - <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
5. Організація Об'єднаних Націй - <http://www.un.org/>
6. Європейський суд з прав людини - <http://echr.coe.int/>
7. Європейський союз - <http://eeas.europa.eu/>
8. Організація з безпеки та співробітництва в Європі - <http://www.osce.org/>
9. Рада Європи - <http://www.coe.int/web/portal/home>
10. Управління Верховного комісара ООН з прав людини - <http://www.ohchr.org/>
11. Національна парламентська Бібліотека України - <http://www.nplu.org/>
12. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського - www.nbuv.gov.ua
13. Київська центральна міська публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://lucl.lucl.kiev.ua>
14. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>
15. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка - <http://korolenko.kharkov.com>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4367>.